

Ministru kabineta noteikumi Nr. 125

Rīgā 2017. gada 7. martā (prot. Nr. 11 19. §)

**Noteikumi par kārtību, kādā piešķir un anulē nacionālās
references laboratorijas statusu epidemioloģiskās drošības
jomā vai aptur tās darbību, kā arī par nacionālās references
laboratorijas tiesībām un pienākumiem***Izdoti saskaņā ar Epidemioloģiskās drošības likuma
5. panta ceturto daļu***I. Vispārīgais jautājums****1. Noteikumi nosaka:**

- 1.1. kārtību, kādā tiek piešķirts nacionālās references laboratorijas statuss epidemioloģiskās drošības jomā (turpmāk – references laboratorija);
- 1.2. references laboratorijas statusa anulēšanas un darbības apturēšanas kārtību;
- 1.3. references laboratorijas pienākumus un tiesības.

**II. References laboratorijas statusa piešķiršanas, anulēšanas un darbības
apturēšanas kārtība****2. Laboratorijai piešķir references laboratorijas statusu, ja tā atbilst šādām prasībām:**

- 2.1. laboratorija ir akreditēta klīnisko un vides paraugu testēšanā nacionālajā akreditācijas institūcijā atbilstoši normatīvajiem aktiem par atbilstības novērtēšanas institūciju novērtēšanu, akreditāciju un uzraudzību;
- 2.2. laboratorija ir piemērota darbam ar 2. un 3. grupas bioloģiskajiem aģentiem un atbilst 2. un 3. izolācijas pakāpes laboratorijas prasībām;
- 2.3. laboratorijai ir ne mazāk kā piecu gadu praktiskā darba pieredze šo noteikumu pielikumā minētajās references jomās;
- 2.4. laboratorijas izmeklējumu spektrs, aprīkojums un speciālistu kvalifikācija ļauj nodrošināt šo noteikumu 10. punktā minēto pienākumu izpildi;
- 2.5. laboratorija ir iekļauta ārstniecības iestāžu reģistrā.

3. Veselības ministrija (turpmāk – ministrija) izvērtē ārstniecības iestādes atbilstību šo noteikumu 2. punktā minētajām prasībām un piešķir tai referenes laboratorijas statusu.

4. Ministrija informāciju par referenes laboratorijas statusa piešķiršanu publicē savā tīmekļvietnē.

5. Ministrija var apturēt referenes laboratorijas darbību, ja tā vairs neatbilst kādai no šo noteikumu 2. punktā minētajām prasībām vai neizpilda kādu no šo noteikumu 10. punktā minētajiem pienākumiem, kas rada draudus infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības funkciju nodrošināšanai.

6. Apturot referenes laboratorijas darbību, ministrija nosaka konkrētu termiņu konstatēto neatbilstību novēršanai, kā arī nosaka, kā tiks nodrošināta referenes laboratorijas funkciju izpilde.

7. Ministrija izvērtē iesniegtos dokumentus, kas apliecina, ka šo noteikumu 5. punktā minētie trūkumi ir novērsti, novērtē laboratorijas atbilstību šo noteikumu 2. punktā minētajām prasībām un atjauno apturēto referenes laboratorijas darbību, ja trūkumi, kuru dēļ darbība tika apturēta, ir novērsti.

8. Ministrija var anulēt referenes laboratorijas statusu, ja ir vismaz viens no šādiem iemesliem un attiecīgā ārstniecības iestāde:

8.1. lūgusi anulēt referenes laboratorijas statusu;

8.2. šo noteikumu 6. punktā minētajā termiņā nav novērsusi trūkumus, kuru dēļ apturēta referenes laboratorijas darbība;

8.3. izslēgta no ārstniecības iestāžu reģistra;

8.4. neatbilst ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām normatīvajos aktos noteiktajām obligātajām prasībām.

9. Ministrija informāciju par referenes laboratorijas statusa anulēšanu publicē savā tīmekļvietnē.

III. Referenes laboratorijas tiesības un pienākumi

10. Referenes laboratorijai ir šādi pienākumi:

10.1. referenes izmeklējumu veikšana atbilstoši šo noteikumu pielikumam, tai skaitā:

10.1.1. apstiprinošā diagnostika;

10.1.2. citu laboratoriju neskaidru izmeklējumu rezultātu precizēšana (ja rezultāts ir apšaubāms vai ir pretrunā ar klīnisko vai epidemioloģisko informāciju), izmantojot konkrētajai situācijai piemērotāko metodi un testēšanas sistēmu;

10.1.3. atkārtota parauga vai izdalītā izraisītāja kultūras pārbaude, izmantojot dažādas, situācijai piemērotas metodes (arī jau izmantoto metodi) un testēšanas sistēmas;

10.1.4. neparastu (netipisku) paraugu izmeklēšana diagnostikas nolūkā;

10.1.5. apstiprinošā antimikrobās jutības noteikšana;

10.1.6. Eiropas Savienībā un Latvijā reģistrējamo un epidemioloģiski svarīgo infekcijas slimību diagnostika, kas garantē izmeklējumu pieejamību valstī saskaņā ar normatīvajiem aktiem par infekcijas slimību

reģistrācijas kārtību, kā arī ievesto, reto, jauno un atdzimstošo infekcijas slimību ierosinātāju identifikācija, nodrošinot to diagnostiku vai sadarbību ar kompetentām laboratorijām šādu izmeklējumu veikšanai;

10.1.7. paraugu nosūtīšana uz citām laboratorijām 4. grupas bioloģisko aģentu identifikācijai, kā arī ja references laboratorijā nav iespējams veikt izmeklējumu atbilstoši šo noteikumu pielikumam vai atbilstoši saskaņotai references laboratorijas darbības programmai kārtējam gadam;

10.1.8. izmeklējumu veikšana sabiedrības veselības apdraudējuma (arī bioloģiskā terorisma) gadījumā, ieskaitot nezināmas izcelsmes paraugu izmeklēšanu 3. bioloģiskā drošības līmeņa laboratorijā;

10.1.9. pastāvīgas (24 stundas katru dienu) gatavības nodrošināšana darbam bīstamas infekcijas slimības, uzliesmojuma, epidēmijas, bioloģiskā terorisma un citās sabiedrības veselības ārkārtas situācijās, kā arī ātra un operatīva rīcība, lai saņemtu un izmeklētu paraugus;

10.2. dalība uzraudzības, monitoringa, brīdināšanas un reaģēšanas pasākumu nodrošināšanā epidemioloģiskās drošības jomā sadarbībā ar Slimību profilakses un kontroles centru (turpmāk – centrs), tai skaitā:

10.2.1. piedalīšanās infekcijas slimību uzliesmojuma izmeklēšanā, arī veicot vai organizējot izraisītāju radniecības noskaidrošanu jeb tipēšanu (arī molekulāro tipēšanu ar sekvenēšanu), kā arī citu izmeklējumu veikšana atbilstoši epidemioloģiskajām indikācijām un ņemot vērā centra ierosinājumu;

10.2.2. piedalīšanās specifiskos epidemioloģiskās uzraudzības pētījumos atbilstoši references laboratorijas darbības programmai kārtējam gadam;

10.2.3. ziņojumu sniegšana pasūtītājam un centram par references testēšanas rezultātiem;

10.2.4. informācijas sniegšana centram par netipiskiem un neparastiem gadījumiem;

10.3. sadarbība ar starptautiskajām institūcijām un dalība pētījumos, tai skaitā:

10.3.1. ar Eiropas slimību profilakses un kontroles centru un citām starptautiskajām organizācijām par laboratorijas kompetencē esošajiem jautājumiem;

10.3.2. ar Pasaules Veselības organizāciju jautājumos, kas saistīti ar aktuālo infekciju (piemēram, gripa, poliomiēlīts, masalas un masaliņas, tuberkuloze) uzraudzību, ieskaitot regulāru un ārpuskārtas informēšanu par šo infekciju laboratorijas monitoringa rezultātiem un Pasaules Veselības organizācijas piešķirtās akreditācijas uzturēšana, kas pamatojas uz kvalifikācijas pārbaūžu rezultātiem, kā arī laboratorijas testēšanas un tehnisko iespēju izvērtēšanas rezultātiem;

10.3.3. dalība vietējos un starptautiskos projektos, ieskaitot zinātniskos pētījumus epidemioloģiskās uzraudzības jomā, lai uzlabotu references laboratorijas pamatfunkciju veikšanas kvalitāti un paplašinātu references iespējas;

10.4. sadarbība ar citām valsts un ārvalstu laboratorijām, lai:

10.4.1. apmainītos ar informāciju par laboratoriskajā diagnostikā lietojamām metodēm;

10.4.2. apmainītos ar informāciju par infekcijas slimību izraisītāju tipiem;

10.4.3. apmainītos ar references materiāliem un paraugiem, kas saistīti ar infekcijas slimību diagnostiku;

10.4.4. apmainītos ar informāciju par to infekcijas slimību izraisītājiem, ar kurām slimo gan cilvēki, gan dzīvnieki, ieskaitot savstarpēju informēšanu par jauno, reto vai atdzimušo zoonožu parādīšanos Latvijā;

10.4.5. regulāri piedalītos starptautiskajos laboratoriju salīdzinošajos testos references jomās;

10.5. metodiskais darbs un konsultēšana, tai skaitā:

10.5.1. starplaboratoriju salīdzinošās testēšanas programmu organizēšana un koordinēšana, kā arī tehnisku konsultāciju sniegšana references jomās citām laboratorijām;

10.5.2. ieteikumu, laboratoriskās testēšanas darba algoritmu un informatīvo materiālu izstrāde laboratorijām,

ārstniecības personām un laboratorijas speciālistiem, saskaņojot ar nozares ekspertiem;

10.5.3. jaunu infekcijas slimību laboratoriskās diagnostikas metožu un tehnoloģiju validēšana un ieviešana laboratorijas praksē, kā arī citu laboratoriju informēšana un konsultēšana saistībā ar šo jauno metožu ieviešanu un attiecīgu ieteikumu izstrāde;

10.5.4. laboratoriju darbā iesaistītā personāla apmācība un konsultēšana, lai saskaņotu diagnostikas metodes valstī;

10.5.5. konsultāciju sniegšana ministrijai, centram un citām sabiedrības veselības institūcijām un laboratorijām jautājumos, kas saistīti ar politikas plānošanu, vadlīniju izstrādi un infekciju uzliesmojumu izmeklēšanas un uzraudzības sistēmas uzlabošanu;

10.6. references resursu un materiālu nodrošināšana:

10.6.1. atbilstoši ikgadējai references laboratorijas darbības programmai tuberkulozes bakterioloģiskai diagnostikai un cilvēka imūndeficīta vīrusa (HIV) infekcijas diagnostikai nepieciešamo reaģentu iegādes un izplatīšanas nodrošināšana epidemioloģiskajā uzraudzībā iesaistītajām laboratorijām, pārtraucot reaģentu izlietojumu;

10.6.2. izraisītāju celmu, antigēnu, nukleīnskābes, antivielu, kā arī izraisītājus saturošu klīnisko paraugu krājumu izveidošana, uzturēšana un izsniegšana references darbību ietvaros;

10.7. katru gadu sagatavot un līdz 15. septembrim iesniegt ministrijā ar Nacionālo veselības dienestu (turpmāk – dienests) un centru saskaņotu references laboratorijas izmeklējumu programmu nākamajam gadam, kas ir pamats dienestam slēgt ar references laboratoriju līgumu par references laboratorijas pienākumu veikšanu, ņemot vērā pieejamo valsts budžeta finansējumu. Programmā nosaka:

10.7.1. plānoto references laboratorijas izmeklējumu apjomu atbilstoši šo noteikumu pielikumam un tam nepieciešamo finansējumu;

10.7.2. plānoto Eiropas Savienībā un Latvijā reģistrējamo un epidemioloģiski svarīgo infekcijas slimību izmeklējumu apjomu un tam nepieciešamo finansējumu, kā arī finansējumu neparedzētiem epidemioloģiski nozīmīgiem gadījumiem;

10.7.3. references jomas (izmeklējumi), kuru veikšana tiks nodrošināta citās laboratorijās, tai skaitā ārpus Latvijas, un tam nepieciešamo finansējumu;

10.7.4. plānoto līdzdalību starptautiskajos salīdzinošajos testos un tam nepieciešamo finansējumu;

10.7.5. plānotos starplaboratoriju kontroldarbus references jomās un tam nepieciešamo finansējumu;

10.7.6. plānoto molekulārepidemioloģiskās tipēšanas izmeklējumu skaitu epidemioloģiskās drošības jomā un tam nepieciešamo finansējumu;

10.7.7. references resursu un materiālu uzturēšanai un jauno izmeklējumu ieviešanai nepieciešamo finansējumu;

10.7.8. plānotos seminārus laboratoriju pārstāvjiem, kuri veic infekcijas slimību diagnostiku, un tam nepieciešamo finansējumu;

10.7.9. plānoto references laboratorijas ekspertu dalību semināros un apmācības programmās un tai nepieciešamo finansējumu;

10.7.10. plānotās metožu validācijas un tām nepieciešamo finansējumu;

10.7.11. sagaidāmo laboratorijas darbinieku zinātnisko publikāciju skaitu references jomās;

10.7.12. citus pasākumus kārtējam gadam.

11. References laboratorija katru gadu sagatavo un līdz nākamā gada 1. martam iesniedz izvērtēšanai ministrijā ar

dienestu un centru saskaņotu pārskatu par šo noteikumu 10. punktā noteikto pienākumu izpildi iepriekšējā gadā. Saskaņoto pārskatu references laboratorija publicē savā tīmekļvietnē. Pārskatā norāda šādu informāciju:

- 11.1. references funkciju izpildes rezultāti katrā references jomā;
- 11.2. references funkcijai piešķirtā budžeta sadalījums un izlietojums;
- 11.3. informācija par organizētajiem starplaboratoriju salīdzinošajiem testiem;
- 11.4. references laboratorijas pienākumu izpilde, tai skaitā metodiskā darba rezultāti.

12. References laboratorijai atbilstoši piešķirtajai references jomai ir tiesības:

- 12.1. saņemt no ārstniecības iestādēm references jomas izraisītāju celmu, nukleīnskābes, antigēnu, antivielu paraugus, kā arī klīniskos paraugus, kas satur izraisītājus, papildu izmeklējumiem un krājumu veidošanai;
- 12.2. publicēt informatīvos materiālus un sniegt informāciju par references laboratorijas kompetencē esošajiem jautājumiem;
- 12.3. organizēt un vadīt seminārus un apmācības;
- 12.4. pieaicināt ekspertus, lai veiktu ar references laboratorijas darbību saistītos uzdevumus;
- 12.5. slēgt līgumus ar citām laboratorijām un ārstniecības iestādēm, kuras atbilst šo noteikumu 2. punktā minētajām prasībām, tai skaitā prasībai strādāt ar attiecīgās bioloģiskās grupas aģentiem, vai ar Eiropas Savienības valstīs vai Eiropas Ekonomikas zonas valstīs atzītām references laboratorijām, vai ar Pasaules Veselības organizācijas akreditētām laboratorijām, lai nodrošinātu atsevišķu references laboratorijas uzdevumu izpildi un izmaksu efektivitāti;
- 12.6. veikt citus no valsts budžeta līdzekļiem apmaksātus vai maksas laboratoriskos izmeklējumus, kas neietilpst references laboratorijas pienākumos, ja šādu izmeklējumu veikšana, to uzskaitē un finansējums tiek nodalīts no references laboratorijas darbības jomā veicamiem izmeklējumiem;
- 12.7. piedalīties zinātniskos projektos un piesaistīt tiem nepieciešamo finansējumu.

IV. Noslēguma jautājums

13. Līdz šo noteikumu 10.7. apakšpunktā minētā līguma noslēgšanas dienai ar ārstniecības iestādi, kurai šo noteikumu 3. punktā noteiktajā kārtībā piešķirts references laboratorijas statuss, bet ne vēlāk kā līdz 2018. gada 1. janvārim references laboratorijas funkcijas nodrošina ārstniecības iestāde, ar kuru līgums par references laboratorijas pienākumu nodrošināšanu noslēgts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtību.

Ministru prezidents *Māris Kučinskis*

Veselības ministre *Anda Čakša*

Pielikums
Ministru kabineta
2017. gada 7. marta
noteikumiem Nr. 125

Izmeklējumi, ko nodrošina nacionālā references laboratorija epidemioloģiskās drošības jomā

Nr. p.k.	Slimības	Infekcijas izraisītājs	References izmeklējumi
1. Bakteriālas infekcijas			
1.1.	Botulisms	<i>Clostridium botulinum</i>	• Toksīna (botulīna) noteikšana ¹ • Nezināmas izcelsmes paraugu izmeklēšana
1.2.	Bruceloze	<i>Brucella spp.</i>	• Diagnostika • Nezināmas izcelsmes paraugu izmeklēšana
1.3.	Difterija un difterijas izraisītāju nēsāšana	<i>Corynebacterium diphtheriae</i> , <i>Corynebacterium ulcerans</i> , <i>Corynebacterium pseudotuberculosis</i>	• Apstiprinošā izraisītāja kultūru identifikācija ar toksigenitātes (t. sk. toksigenitātes gēna) noteikšanu ² • Tipēšana ²
1.4.	Epidēmiskais utu izsitumu tīfs* un Brilla slimība*	<i>Rickettsia prowazekii</i>	• Diagnostika vai parauga nosūtīšana uz citu (ārpus Latvijas) laboratoriju
1.5.	Ērlihioze (t. sk. cilvēka granulocitārā anaplazmoze)	<i>Ehrlichia spp.</i> <i>Anaplasma phagocytophilum</i>	• Apstiprinošā diagnostika ³ • Izraisītāju cirkulācijas monitorings pārnēsātājos ⁴
1.6.	Garais klepus	<i>Bordetella pertussis</i> , <i>Bordetella parapertussis</i>	• Apstiprinošā izraisītāja kultūru identifikācija ^{3; 4} • Cita apstiprinošā diagnostika ^{3; 4}
1.7.	Gonokoku infekcija	<i>Neisseria gonorrhoeae</i>	• Apstiprinošā izraisītāja kultūru identifikācija ¹ • Jūtības noteikšana pret antibakteriāliem līdzekļiem ¹
1.8.	Hlamīdiju ierosinātas seksuāli transmisīvas slimības, t.sk. hlamīdiju limfogranuloma (LGV – <i>lymphogranulomavenereum</i>)	<i>Chlamydia trachomatis</i>	• Apstiprinošā diagnostika ³ • LGV diagnostika (tipēšana)
1.9.	Holera un holeras izraisītāju nēsāšana*	<i>Vibrio cholerae</i>	• Diagnostika • Tipēšana • <i>Vibrio cholerae</i> cirkulācijas monitorings vidē ⁴
1.10.	Invazīvā <i>Haemophilus influenzae</i> slimība	<i>Haemophilus influenzae</i>	• Apstiprinošā invazīvo <i>H. influenzae</i> kultūru identifikācija ¹ • Tipēšana ¹
1.11.	Invazīvā meningokoku ierosinātā slimība	<i>Neisseria meningitidis</i>	• Apstiprinošā izraisītāja kultūru identifikācija ² • Tipēšana ²
1.12.	Invazīvā pneimokoku izraisītā slimība	<i>Streptococcus pneumoniae</i>	• Invazīvo <i>S. pneumoniae</i> tipēšana ¹
1.13.	Jersinioze	<i>Yersinia enterocolitica</i> , <i>Yersinia pseudotuberculosis</i>	• Apstiprinošā izraisītāja kultūru identifikācija ¹ • Tipēšana ¹
1.14.	Kampilobakterioze	<i>Campylobacter spp.</i>	• Apstiprinošā <i>Campylobacter jejuni</i> mikroorganismu kultūru identifikācija ^{1; 3}
1.15.	Laimas slimība (laimborelioze)	<i>Borrelia burgdorferi</i>	• Apstiprinošā diagnostika ^{1; 3} • Izraisītāju cirkulācijas monitorings pārnēsātājos ⁴
1.16.	Leģionāru slimība (legioneloze)	<i>Legionella spp.</i>	• Apstiprinošā diagnostika ^{3; 4} • Tipēšana ⁴
1.17.	Lepra	<i>Mycobacterium leprae</i>	• Diagnostika vai parauga nosūtīšana uz citu (ārpus Latvijas) laboratoriju
1.18.	Leptospiroze	<i>Leptospira spp.</i>	• Apstiprinošā diagnostika ³ • Leptospiru mikrobioloģiskā identifikācija līdz serogrupai ¹
1.19.	Liesassērga (Sibīrijas mēris)*	<i>Bacillus anthracis</i>	• Diagnostika • Nezināmas izcelsmes paraugu izmeklēšana
			• Diagnostika • Antimikrobās jutības noteikšana

1.20.	Listerioze	<i>Listeria monocytogenes</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Apstiprinošā izraisītāja kultūru identifikācija¹ • Tipēšana¹
1.21.	Mēris*	<i>Yersinia pestis</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika • Nezināmas izcelsmes paraugu izmeklēšana
1.22.	Omitoze (psitakoze)	<i>Chlamydia psittaci</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika
1.23.	Q drudzis	<i>Coxiella burnetii</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Nezināmas izcelsmes paraugu izmeklēšana • Diferenciālā diagnostika ar citām riketsiozēm • Diagnostika vai parauga pārsūtīšana uz citu (ārpus Latvijas) laboratoriju
1.24.	Salmoneloze, vēdertīfs un paratīfi un tās izraisītāju nēsāšana	<i>Salmonella spp.</i> , ieskaitot <i>Salmonella typhi</i> un <i>Salmonella paratyphi</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Apstiprinošā <i>Salmonella</i> ģints mikroorganismu kultūru identifikācija līdz serotipam¹ • Tipēšana⁴
1.25.	Sifiliss, t. sk. iedzimts un jaundzimušo sifiliss	<i>Treponema pallidum</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Primāri pozitīvo seroloģisko rezultātu apstiprinošā diagnostika^{1; 5} • Iedzimta sifilisa diagnostika^{3; 5}
1.26.	Stingumkrampji (tetāns)	<i>Clostridium tetani</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika vai parauga pārsūtīšana uz citu (ārpus Latvijas) laboratoriju
1.27.	Šiga toksīnu/verotoksīnu producējošo <i>Escherichiacoli</i> , hemolītiski urēmiskais sindroms vai trombocitāri hemorāģiskā purpura	<i>E. coli</i> , kas producē Šiga toksīnu/verotoksīnu (STEC/VTEC)	<ul style="list-style-type: none"> • Apstiprinošā <i>E. coli</i>, kas producē Šiga toksīnu/verotoksīnu, kultūru identifikācija¹ • Tipēšana¹
1.28.	Šigeloze, tās izraisītāju nēsāšana	<i>Shigella spp.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Apstiprinošā <i>Shigella</i> ģints mikroorganismu kultūru identifikācija¹ • Tipēšana¹
1.29.	Tuberkuloze	<i>Mycobacterium tuberculosis</i> komplekss	<ul style="list-style-type: none"> • Apstiprinošā diagnostika² • Jūtības noteikšana² • Tipēšana² • Genotipa noteikšana⁴
1.30.	Tularēmija	<i>Francisella tularensis</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika • Nezināmas izcelsmes paraugu izmeklēšana
1.31.	Utu atgūlas tīfs*	<i>Borellia recurrentis</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika vai parauga nosūtīšana uz citu (ārpus Latvijas) laboratoriju
2. Vīrusu infekcijas			
2.1.	Akūts un/vai hronisks vīrushepatīts un hepatīta vīrusa nēsāšana	A hepatīta vīruss	<ul style="list-style-type: none"> • Apstiprinošā diagnostika³ • Tipēšana⁴
		B hepatīta vīruss	<ul style="list-style-type: none"> • Apstiprinošā diagnostika^{1; 3} • Tipēšana⁴ • Rezistences monitorings • Ārstēšanas efektivitātes monitorings
		C hepatīta vīruss	<ul style="list-style-type: none"> • Apstiprinošā diagnostika^{1; 3} • Tipēšana^{1; 4} • Ārstēšanas efektivitātes monitorings
		D hepatīta vīruss	<ul style="list-style-type: none"> • Apstiprinošā diagnostika^{1; 3}
		E hepatīta vīruss	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika
2.2.	Bakas*	Variola vīruss**	<ul style="list-style-type: none"> • Nezināmas izcelsmes paraugu izmeklēšana • Parauga nosūtīšana uz BSL4 (ārpus Latvijas) laboratoriju
2.3.	Cilvēka imūndeficīta vīrusa (HIV) infekcija un AIDS	Cilvēka imūndeficīta vīruss (HIV)	<ul style="list-style-type: none"> • HIV infekciju apstiprinošā diagnostika² • Tipēšana • HIV rezistences noteikšana • AIDS diagnostika • Ārstēšanas efektivitātes monitorings • HIV oportūnistisko infekciju diagnostika
2.4.	Denges drudzis	Denges drudža vīruss	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika vai parauga nosūtīšana uz citu (ārpus Latvijas) laboratoriju

2.5.	Dzeltenais drudzis	Dzeltenā drudža vīruss	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika vai parauga nosūtīšana uz citu (ārpus Latvijas) laboratoriju
2.6.	Epidēmiskais parotīts (cūciņas)	Epidēmiskā parotīta vīruss	<ul style="list-style-type: none"> • Primāri pozitīvo seroloģisko rezultātu apstiprināšana² • Molekulāri bioloģiskā diagnostika² • Virusoloģiskā diagnostika² • Vīrusu izolātu nosūtīšana uz starptautisko references laboratoriju • Tipēšana⁴
2.7.	Ērču encefalīts	Ērču encefalīta vīruss	<ul style="list-style-type: none"> • Apstiprinošā diagnostika³ • Vīrusa cirkulācijas monitorings pāmēsātājos⁴
2.8.	Hantavīrusu infekcija	Hantavīrusi	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika
2.9.	Gripa un citi elpceļu vīrusi	Gripas vīrusi	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika³ • Rezistences noteikšana monitoringa ietvaros⁴ • Vīrusu celmu identifikācija⁴ • Tipēšana⁴ • Gripas vīrusu cirkulācijas monitorings⁴ • Vīrusu izolātu nosūtīšana uz starptautisko references laboratoriju
		Citi elpceļu vīrusi	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika⁴ • Elpceļu vīrusu cirkulācijas monitorings⁴
	Putnu gripa cilvēkiem* vai cita gripa, kuru izraisa vīruss, ko Pasaules Veselības organizācija uzskata par iespējamās pandēmijas izraisītāju	Putnu gripas vīruss vai cits gripas vīruss, ko Pasaules Veselības organizācija atzinusi par iespējamo pandēmijas izraisītāju	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika² • Vīrusu celmu identifikācija • Tipēšana² • Vīrusu izolātu nosūtīšana uz starptautisko references laboratoriju
2.10.	Masalas	Masalu vīruss	<ul style="list-style-type: none"> • Primāri pozitīvo seroloģisko rezultātu apstiprināšana² • Molekulāri bioloģiskā diagnostika² • Virusoloģiskā diagnostika² • Diferenciālā diagnostika ar B19 parovīrusu infekciju un citiem vīrusiem • Tipēšana⁴ • Vīrusu izolātu nosūtīšana uz starptautisko references laboratoriju
2.11.	Masaliņas, iedzimtās masaliņas (t. sk. iedzimto masaliņu sindroms)	Masaliņu vīruss	<ul style="list-style-type: none"> • Primāri pozitīvo seroloģisko rezultātu apstiprināšana² • Molekulāri bioloģiskā diagnostika² • Virusoloģiskā diagnostika² • Diferenciālā diagnostika ar B19 parovīrusu infekciju un citiem vīrusiem • Tipēšana⁴ • Vīrusu izolātu pārsūtīšana uz starptautisko references laboratoriju
2.12.	Meningīti, encefalīti (enterovīrusu etioloģijas)	Enterovīrusi (izņemot poliovīrusus)	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika • Diferenciālā diagnostika ar herpesgrupas un citiem vīrusiem • Tipēšana • Enterovīrusu cirkulācijas monitorings vidē
	Poliomiēlīts* un akūta šļauganā paralīze bērniem līdz 15 gadu vecuma sasniegšanai	Poliovīrusi	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika • Vīrusu cirkulācijas monitorings vidē • Tipēšana • Parauga un/vai vīrusu izolātu nosūtīšana uz starptautisko references laboratoriju
2.13.	Rietumnīlas drudzis	Rietumnīlas drudža vīruss	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika vai parauga nosūtīšana uz citu (ārpus Latvijas) laboratoriju
	Smags akūts respiratorais	SARS koronavīruss**	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostika vai parauga nosūtīšana uz citu

2.14.	sindroms (SARS)* Tuvo Austrumu respiratorais sindroms (MERS)*	SARS koronavīruss MERS koronavīruss**	(ārpus Latvijas) laboratoriju • Diagnostika vai parauga nosūtīšana uz citu (ārpus Latvijas) laboratoriju
2.15.	Trakumsērga	Trakumsērgas vīruss (<i>Lyssavirus</i>)	• Diagnostika vai parauga nosūtīšana uz citu (ārpus Latvijas) laboratoriju
2.16.	Vējbakas	<i>Varicella zoster</i> vīruss	• Apstiprinošā diagnostika ³
2.17.	Akūtas vīrusu etioloģijas zarnu infekcijas, vīrusa nēsāšana	Rotavīruss Norovīruss Adenovīruss Astrovīruss Citi kalicivīrusi (t. sk. Sapovīruss)	• Apstiprinošā diagnostika ³ • Tipēšana ⁴ • Slimības etioloģijas noteikšana bērniem, kuri vakcināti pret rotavīrusu infekciju
2.18.	Vīrusu hemorāģiskie drudži*	Ebola vīruss** Mārburgas vīruss** Lasas vīruss** Krimas Kongo hemorāģiskā drudža vīruss** un citi hemorāģisko drudžu vīrusi**	• Diagnostika vai paraugu nosūtīšana uz BSL4 (ārpus Latvijas) laboratoriju
3. Parazitārās infekcijas			
3.1.	Ehinokokoze	<i>Echinococcus spp.</i>	• Apstiprinošā diagnostika ³
3.2.	Kriptosporidioze	<i>Cryptosporidium spp.</i>	• Apstiprinošā diagnostika ³
3.3.	Malārija un citi asins parazīti un malārijas izraisītāju nēsāšana	<i>Plasmodium spp.</i>	• Apstiprinošā diagnostika ³
3.4.	Toksoplazmoze (t. sk. iedzimtā toksoplazmoze)	<i>Toxoplasma gondii</i>	• Apstiprinošā diagnostika ³
3.5.	Trihineloze	<i>Trichinella spp.</i>	• Apstiprinošā diagnostika ³
3.6.	Žiardīāze	<i>Giardia lamblia</i>	• Apstiprinošā diagnostika ³
4. Citas, retas un jaunas infekcijas			
4.1.	Babezioze	<i>Babesia</i>	• Izraisītāju cirkulācijas monitorings pāmēsātājos ⁴
4.2.	Kreicfelda-Jakoba slimība	Patoloģiska veida proteīns, prions	• Diagnostika vai parauga nosūtīšana uz citu (ārpus Latvijas) laboratoriju
4.3.	Cita no jauna parādījusies vai atdzimstoša, ieskaitot bīstamu, infekcijas slimība*	Citi no jauna parādījušies** vai atdzimstoši mikroorganismi	• Diagnostika vai parauga nosūtīšana uz citu (ārpus Latvijas) laboratoriju
4.4.	Cita reta vai ievesta infekcija	Čikungunjas vīruss, Japānas encefālīta vīruss, Zika vīruss un citi	• Diagnostika vai parauga nosūtīšana uz citu (ārpus Latvijas) laboratoriju
4.5.	Citas bakteriālas infekcijas	<i>Clostridium perfringens</i> un citi	• Molekulāri bioloģiskā diagnostika ^{1; 4}
5. Ar veselības aprūpi saistītas infekcijas un mikroorganismu rezistence pret antimikrobiem līdzekļiem			
5.1.	<i>C. difficile</i> ierosināta infekcija	<i>Clostridium difficile</i>	• Apstiprinošā diagnostika ³ • Antimikrobās jutības un toksīnu noteikšana ^{1; 3} • Baktēriju un toksīnu tipēšana ⁴
5.2.	<i>Staphylococcus aureus</i> , <i>Streptococcus pneumoniae</i> , <i>Escherichia coli</i> , <i>Klebsiella pneumoniae</i> , <i>Pseudomonas aeruginosa</i> , <i>Enterococcus faecium/faecalis</i> , <i>Acinetobacter</i> ģints mikroorganismu ierosinātas invazīvas infekcijas	Nacionālā antimikrobiālās rezistences uzraudzības tīklā ziņojamie <i>Staphylococcus aureus</i> , <i>Streptococcus pneumoniae</i> , <i>Escherichia coli</i> , <i>Klebsiella pneumoniae</i> , <i>Pseudomonas aeruginosa</i> , <i>Enterococcus faecium/faecalis</i> , <i>Acinetobacter</i> ģints mikroorganismi	• Apstiprinošā diagnostika, tai skaitā antimikrobās jutības noteikšana ⁴ • Tipēšana ⁴

5.3.	MRSA mikroorganismu ierosinātās infekcijas un izraisītāja nēsāšana	<i>Staphylococcus aureus</i> (MRSA)	<ul style="list-style-type: none"> • Apstiprinošā diagnostika³; 4 • Tipēšana⁴
5.4.	VRSA mikroorganismu ierosinātās infekcijas un izraisītāja nēsāšana	<i>Staphylococcus aureus</i> (VRSA, VISA)	<ul style="list-style-type: none"> • Apstiprinošā diagnostika²
5.5.	Pret vankomicīnu rezistento <i>Enterococcus</i> (VRE) ierosinātās infekcijas	<i>Enterococcus</i> (VRE)	<ul style="list-style-type: none"> • Apstiprinošā diagnostika³; 4
5.6.	Paplašināta spektra beta laktamāžu (ESBL) producējošo <i>Enterobacteriaceae</i> dzimtas baktēriju ierosinātās infekcijas	<i>Enterobacteriaceae</i> dzimta	<ul style="list-style-type: none"> • Apstiprinošā diagnostika¹; 4
5.7.	<i>Enterobacteriaceae</i> dzimtas mikroorganismu ar samazinātu jutību pret karbapenēmiem ierosinātās infekcijas	<i>Enterobacteriaceae</i> dzimta	<ul style="list-style-type: none"> • Apstiprinošā diagnostika² • Tipēšana² • Rezistences mehānismu noteikšana²
5.8.	Citas ar veselības aprūpi saistītas infekcijas	Mikroorganismi ar netipisku, jaunu vai īpaši bīstamu rezistenci	<ul style="list-style-type: none"> • Apstiprinošā diagnostika²
		Ar veselības aprūpi saistītu citu mikroorganismu izraisītu infekciju uzliesmojumu izmeklēšana	<ul style="list-style-type: none"> • Apstiprinošā diagnostika³; 4 • Tipēšana⁴

Piezīmes.

1. *Bīstama infekcijas slimība.
2. ** 4. grupas bioloģiskie aģenti.
3. ¹ Ja primārās izmeklēšanas laboratorijā nav kapacitātes veikt apstiprinošu diagnostiku.
4. ² Vienmēr pēc mikroorganisma kultūras izdalīšanas vai primāri pozitīva rezultāta iegūšanas.
5. ³ Ja testēšanas rezultāts ir pretrunā ar klīnisko un/vai epidemioloģisko informāciju.
6. ⁴ Izmeklēšanai pēc epidemioloģiskām indikācijām, tai skaitā uzliesmojuma, vai specifisku uzraudzības pētījumu ietvaros.
7. ⁵ Ja primārās izmeklēšanas laboratorijā nav kapacitātes veikt apstiprinošu diagnostiku noteiktām iedzīvotāju grupām (piemēram, donoriem, grūtniecēm).

Veselības ministre *Anda Čakša*